

TOVERBERG 12

JAARGANG 4 / 1 LENTE 2009

HET BELEEFDE GENOT
CULTURELE EN LITERAIRE KRING

VZW

"Ieder mens die genoeg schept in het voltooien van zijn taak is een kunstenaar; welke ook die taak is en hoe nederig ze ook is, hij brengt een kunstwerk tot stand. De toetssteen is het beleefde genot, het plezier, de perfectie: het overtuigend resultaat!"

Henry Van de Velde

Doornlaan 8, 8210 Zedelgem

0498/73.58.73

hetbeleefdegenot@scarlet.be

BTW BE 0893.747.805

Rek. 001-4851739-69

www.hetbeleefdegenot.be

Colofon

Redactie : Roland Ranson, Bart Mađou, Els Durnez

Werkten ook mee: Chris Rachel Spatz, Staf de Wilde

Kaft: Rika Van Dycke

Vormgeving: Bart Mađou

Foto's: Hugo Maertens, Chris Rachel Spatz, Rika Van Dycke, André Callier, Bart Mađou

Toverberg verschijnt 4x per jaar, bij het begin van elk jaargetijde en wordt elektronisch verspreid aan de belangstellenden.

Een abonnement op een gedrukte versie nemen kan door lid te worden van Het Beleefde Genot v.z.w.

Afzonderlijke nummers: 5 €

De auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen.

Kopiëren of citeren is toegelaten, mits bronvermelding.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
Dichter bij ons: Katy De Bock	4
Fragment op zich: Roger Scruton	10
Ici Paris: Guy de Maupassant	11
De verleidster van Florence	13
Drie Parijse Gedichten	16
Le roi du bricol	18
Beleefd	20
Te beleven	24
Site seeing: Goodreads	26
Leesgroep	29
Mijn favoriete boek: Carine Vankeirsbilck	30

Woord vooraf

Beste lezer,

Kunst uit Aartrijke in SF ?! Nee dit is geen science fiction, maar werkelijkheid, Katy De Bock, textielkunstenaar, stelt ten toon in San José, California, even ten zuiden van San Francisco. U leest het allemaal in een heerlijk boeiend interview waarmee deze nieuwe Toverberg opent.

En weet u waarom cultuur belangrijk is? Roger Scruton denkt van wel, hij heeft er een boekje over geschreven, een fragment is in dit nummer te vinden. Roger Scruton is dat niet die cultuurfascist vroeg iemand mij onlangs. Fascist misschien wel, bijna negationist zelfs en bovendien oerconservatief, maar dan ook in de goede conservatieve zin. En dat hij dan nog een rabiaat vossenjager is... Brr, maar iemand die beweert (nog durft te beweren) dat het in de kunst over de intrinsieke waarden gaat, die vind je dan ook niet meer zoveel. Of hoe ondanks onze politieke onverenigbaarheid wij mekaar toch in het hedendaagse culturele discours kunnen vinden (een woord dat R.S. trouwens verafschuwt, en ik vermoed meer omdat het van Foucault komt dan omwille van het woord zelf). 'Cultuur is immers een vindplaats voor morele wijsheid en kan niet zomaar afgedaan worden als de erfenis van dead white European males'. Cultuur belangrijk?

Goede cultuur behoeft geen krans. In Parijs is er altijd wel iets te vinden, hoe vaak je er ook terugkeert. En Chris Spatz kan het weten. Dit keer ontdekken wij met haar de verborgen plekjes van Guy de Maupassant en 'en passant' krijgt u nog drie Parijse gedichten op het menu. Chris Spatz las ook *De verleidster van Florence* van Salman Rushdie. Wat ze er van vond, dat vernemen we verder.

Staf de Wilde vergast ons dit keer op een verhaal over vader en Mottebol, gelardeerd met een behoorlijke kwak voetbalnostalgie. De Wilde op zijn best, zoals hij trouwens altijd is.

Wij zijn nog geen drie maanden ver in dit jaar en reeds mochten we veel genot beleven aan voorbije activiteiten en zeker aan de huldiging van Albert Dhont, die de Gouden Feniks, de jaarlijkse cultuurprijs van het Houtland ontving. De laudatio en de dankrede kunt u er integraal op nalezen.

Te beleven? Wel ja, pARTcours 2009 in Loppem staat voor de deur. Acht kunstenaars van Het beleefde genot stellen ten toon. Alleen al hiervoor een bezoekje waard.

De site die we dit maal bespreken heeft wel iets van een literaire Facebook, waarbij de kaffen van de boeken de faces zijn. Ja, wel amusant.

Tenslotte nog wat nieuwsjes van de leesgroep en Carine Vankeirsbilck houdt het voor haar favoriete boek na lang wikken en wegen bij I.M. van Connie Palmen.

Wij wensen u met deze 12de Toverberg een heerlijk leesmoment in de eerste lentezon.

Bart Madou

Dichter bij ons: Katy De Bock, textielkunstenaar

Wij worden door een zeer vriendelijke gastvrouw ontvangen in de hoeve Suythem aan de Zeeweg Zuid 29 te Aartrijke. Eerst worden we rondgeleid in een ruimte waar veel werk van haar hangt. Hier krijgen we wat uitleg over de verschillende technieken in de tapijt- en textielkunst. We worden geconfronteerd met hedendaags en erg kleurrijk werk.

Bovendien blijkt er nieuws te zijn. Katy De Bock werd geselecteerd door een internationale jury. Haar werk "Les Couleurs du Monde" zal tentoongesteld worden, met nog een 47 werken van andere kunstenaars uit diverse landen in het in San Jose Museum of Quilts and Textiles,

Californië. Van een doorbraak gesproken.

In een zitkamer van de volledig verbouwde en gerenoveerde hoeve wordt het gesprek bij een kopje koffie voortgezet. Het uitzicht op een grote, winterse tuin en de kolossale schuur – waarvan later nog sprake – is uitermate mooi.

Katy De Bock, u bent textielkunstenaar, ontwerpster en docente. Wat komt er op de eerste plaats?

Eigenlijk ben ik als kunstenaar geboren.

Voor mij loopt textielkunstenaar zijn en doceren en ontwerpen gewoon in elkaar over. Ontwerpen doe je altijd als kunstenaar; je moet altijd maar denken; of misschien beter, je moet niet denken het speelt altijd door je hoofd. Vooral 's nachts. Ik slaap altijd zeer goed in, maar midden in de nacht word ik soms klaarwakker en dan is HET daar plots. Dan zie ik heel dat werk, natuurlijk nog niet helemaal in detail, voor mij. Ik weet dan dus wel hoe het zal evolueren, wat ik eerst moet doen en wat daarna. En ik hoef helemaal niets te noteren, het zit helemaal in mijn hoofd.

Maar het uitvinden van iets helemaal nieuws, daarvoor moet ik verwijzen naar de textieltegels, zoals die te bezichtigen zijn in het nieuwe gemeentehuis van Zedelgem. Zoets bestond tot nu toe nog niet, ik heb dat helemaal zelf ontworpen.

Deze ontwerpen zijn eigenlijk ontstaan, na een voortdurende weigering bij integratiewedstrijden van grote monumentale tapijten, was brandbaar, ging vuil worden,...er was altijd iets mis met textiel! Zo zijn uiteindelijk de textiele tegels geboren.....

Ook in het bejaardentehuis H.Catharina in Zonhoven (Limburg) liggen voor de deuren van de kamers van de dementerende oudjes textieltegels van mij. De bewoners vinden dan door

de kleuren en de tekeningen van die tegels de weg naar hun kamer terug.

Bovendien heb ik speciaal voor de kerk van Handzame, en dit in opdracht van Georges Missiaen twee exclusieve tapijten ontworpen: een groot, blauw sisaltapijt "Heaven and Earth" en een kleiner "Hiërogliefen" voor een antieke koperen lezenaar in dezelfde kerk.

Ook in de kerk van Don Bosco, Torhout hangt een groot sisaltapijt van mij "Heaven and Earth" de blauwe zon.

Het doceren, het overbrengen van kennis en technieken start vanuit de buik. Je moet natuurlijk wel heel wat werk besteden aan voorbereidingen maar heel wat

van die voorbereidingen gebeuren of zijn gebeurd tijdens je kunstenaarschap. Je geeft dat allemaal door en ik wil dat ook allemaal doorgeven. Ik heb zelf tijdens mijn opleidingen heel wat gemist omdat men het gewoon niet wilde doorgeven. 't Was toen blijkbaar elk voor zich en dat wil ik absoluut niet.

Dat doceren doe ik met hart en ziel. Het prachtigste wat er bestaat is toch wel zijn eigen passie en gedrevenheid overbrengen op de maatschappij, op jonge mensen. U mag niet vergeten dat in het onderwijs voortdurend een beroep gedaan wordt op je creativiteit, je moet voortdurend alert zijn en je wordt ook voortdurend geconfronteerd met de creativiteit van de jongeren. En hier ontstaat dan een prachtige wisselwerking die jezelf ook heel erg ten goede komt.

We mogen daarbij niet vergeten dat er een aantal studenten zijn die zeker in de kunstrichting zullen verdergaan. De meesten komen echter wel ergens anders terecht, maar ze gebruiken dan die creatieve opleiding in hun gezin later en ik vind dat van even grote waarde als een kunstopleiding.

U bent, zoals u zelf zegt, een geboren kunstenaar. Wanneer bent u zich daarvan bewust geworden?

In het derde middelbaar. Ik zit toch al van mijn 12de in de Maricolen. (Instituut Heilige Familie) en ik ben na mijn hogere studies teruggekeerd, nu wel als docente natuurlijk.

We zijn van Gentse oorsprong, maar mijn papa kreeg, toen ik 12 was, een aanbieding bij een Amerikaans bedrijf in St.-Michiels. Hij werd er manager en wij, het hele gezin, moesten mee. 12 jaar is een heel moeilijke leeftijd om te verhuizen, stel je voor!

Ik ben toen onmiddellijk naar de Maricolen gegaan en in het derde middelbaar wilde ik zondermeer de afdeling Sierkunsten (heette dat toen nog) volgen. En ik wist onmiddellijk dat dit iets voor mij was.

Waarom dan later textiel?

Dat was al zo vanaf het aller-prilste begin. Ik wist dat het moeilijk zou zijn, maar nog eens, vanaf het aller-prilste begin wilde ik maar één ding en dat was weven, weven, weven. En het ergste is, ik kan niet uitleggen waarom.

Misschien kan ik hier even verwijzen naar zuster Katharina (Lescouhier). Zij gaf keramiek in de Maricolen, maar eigenlijk was zij zelf textielkunstenaar. Daar heeft ze nooit over gesproken. Ik heb alleen maar eens van ver, in de kapel, een textielkunstwerk van haar gezien. Die zuster lag mij wel, wij hadden een goede band. En dan mag ik zeker Zuster Hildegardis niet vergeten, de ongelofelijke boeiende lessen kunstgeschiedenis die wij toen kregen, dat vergeet je nooit. Dat ze toen prof werd in Leiden verbaasde ons niks, wij mochten zelfs op bezoek...Misschien zijn zij en vele anderen dan wel een onbewuste bron van inspiratie voor mij geweest.

Foto: RVD

Zou het een erfelijke trek kunnen zijn?

Ik ben waarschijnlijk op dat vlak erfelijk bepaald. Misschien heb ik mij ooit - of mijn voorvaders - in een ander leven met textielkunst beziggehouden.

Ik kan het dus niet verklaren en daar komt dan nog bij dat het een zeer moeilijke weg geweest is die ik gegaan ben. Ga maar eens zoeken waar je dat kan studeren. Zo'n dertig jaar geleden was er nauwelijks iemand die in een kunstrichting verder studeerde.

Ik mocht na het 6de jaar absoluut niet naar Gent, noch naar Antwerpen of Brussel. Ik moest en zou eerst regentes worden. Het regentaat was in die tijd nog 2 jaar. En ik heb dat, eerlijk

gezegd, ook een beetje tegen mijn zin gedaan. Hoewel, ik mocht mij in die tijd toch ook nog artistiek uitleven.

Er is inderdaad heel wat veranderd. Als je de mensen die nu afgestudeerd zijn, ziet lesgeven dan merk je wel dat het metier wat tekenen en kunst betreft, toch grote lacunes vertoont, soms zelfs helemaal ontbreekt.

U hebt een herkenbare eigen stijl. Was dat van in het begin zo? Kunt u daarover iets meer vertellen? Sluit het aan bij een of ander isme?

Ik ben altijd geïnspireerd door de grote schilders met wie ik een enorme affiniteit voel. Die toon ik dan altijd aan mijn studenten. Vooral Max Ernst, Paul Klee, omwille van zijn eenvoud en het uitsluiten van de vormen, Kandinsky en Picasso dwingen mijn bewondering af. Ook Michelangelo mag ik niet vergeten.

Ik lees ook heel veel biografieën van grote kunstenaars. Als ik dan met een zware en langdurige opdracht bezig ben, dan merk ik wel dat ik als kunstenaar soms vrij alleen sta, hoewel ik toch een doordrijver ben. Maar een kunstenaar moet het zelf doen, een kunstenaar moet de problemen alleen oplossen. Als ik het dan wat te zwaar heb, grijp ik naar zo'n biografie en dan haal ik troost en energie uit het feit dat die grote kunstenaars vroeger ook heel wat miserie hebben gekend - denk maar aan Michelangelo en zijn problemen met de paus bv. Dan zie ik in dat dat allemaal nog niet zoveel veranderd is. Ik denk hier ook aan de stappen die men moet zetten om een opdracht te bemachtigen, de discussies die men moet voeren, de plannen die men moet voorleggen...Ik denk dat dit nog altijd even zenuwslopend is als vroeger. Het is wel zo dat ik pas sinds kort die boeken ontdekt heb, vroeger had ik daar geen benul van en ik deed maar door!

Hebt u er een idee van hoe het komt dat tapijt- en textielkunst bij ons niet zo bekend zijn?

Ik heb de tapijtkunst altijd van dichtbij gevolgd: de biënnales van Lausanne en Doornik. Maar dat slaat bij het grote publiek niet aan.

De grote kunsthistorici behandelen tapijt-en textielkunst als minderwaardig. Ze beschouwen het als "huisvuil"! Ook keramiek werd jarenlang als een soort van tweederangskunst behandeld, maar dankzij een aantal galerijen zijn de keramisten dan toch op het voorplan getreden. Voor textiel is dat nog altijd niet gebeurd.

Daarom ben ik mij gaan abonneren op internationale tijdschriften. En mijn besluit stond vlug vast: weg uit België. Ik probeer mij te lanceren op internationaal vlak. *(nvdr. zoals blijkt met succes).*

Bij ons, in België is het bijzonder erg; we zijn het slechtst denkbare land voor de textielkunst. In Nederland en Duitsland is het heel wat beter, maar bij ons heb je van die zgn. kunstpausen die nog nooit iets gedaan hebben voor de textielkunst; ik denk nu even aan Jan Hoet. Ze spreken enkel en alleen voor hun eigen winkel en die beperkt zich dan tot installaties, videokunst en schilderkunst.

Hebt u ondanks dit alles plannen in verband met textielkunst?

Ik zou toch een aantal zaken willen realiseren.

Ik zou mijn grote schuur volledig willen restaureren - nu moet enkel nog het dak in orde gebracht worden. Het is dan de bedoeling kunstenaars van andere disciplines uit te nodigen en ook musici. Er zou dan twee keer per jaar een kunsthappening gehouden worden, met heel veel mensen. Ik moet er bij zeggen dat er in mijn schuur wel al diverse evenementen hebben plaats gevonden. De eindjurering van de laatstejaars Beeldende Vorming van de Maricolen heeft er al meerdere jaren in plaats gehad. Ook een kwartet klassiek gitaar vorige zomer en "Pentatoon" een verzamelnaam voor 5 diverse kunstenaars die tentoongesteld hebben in onze schuur een initiatief samen met Frans Boenders, heeft tweemaal met succes in onze schuur plaatsgehad!

Wat de textielkunst zelf betreft wil ik dus absoluut zelf iets oprichten. Iets wat er in België nog niet bestaat. Heel wat mensen hebben mij dat trouwens gevraagd. Ik ben uiteraard bereid dit te doen, maar dan moet de Provincie bijspringen op dat vlak. Ik denk toch wel dat ik hier enige hoop mag koesteren.

Ook de infrastructuur hier, die prachtige tuin heeft alles om een hele mooie kunsthappening te realiseren.

Nu even wat moeilijker. U hebt een visie op wat u doet, op uw werk, u formuleert het op uw website: textieloppervlakten, ongelimiteerd, fragmenten van een uitgestrekt continuüm, open ruimten, voorlopige oppervlakten, een opeenstapeling van elementen, soepelheid, coloriet, textuur, reliëf, ruimtelijke situatie: dit alles is het object en het subject van mijn werk. Een hele boterham. Wat verstaat u bijvoorbeeld onder een "voorlopige oppervlakte"? Kunt u een voorbeeld geven?

Een voorlopige oppervlakte.

U moet weten dat een tapijt heel langzaam vordert. Dus het idee, het concept moet verschrikkelijk goed in uw hoofd zitten. Op één enkele dag kan ik soms wel eens – als ik geen les heb natuurlijk – 8 à 10 uren doorwerken. Dan heb ik als resultaat een stukje van zo'n 5 cm hoogte geweven. Dat is dus een heel klein stukje van een immense voorstelling of afbeelding. Dus er moet op dat kleine stukje nog een hele boel opgebouwd worden. Maar ik moet al van vooraf weten wat ik dan daar in die hoek en daar en daar zal laten verschijnen. Een schilder kan dat veel eerder, en kan tegelijkertijd met alles op alle plaatsen in het schilderij bezig zijn. Bij tapijt gaat dat niet en dat zal waarschijnlijk een van de redenen zijn waarom zo weinig mensen zich op tapijt toeleggen.

Iedere keer als ik aan het tapijt ga zitten en dus iedere keer als ik letterlijk de draad weer opneem zit ik 10 minuten tot een halfuur te kijken. En dan pas kom ik weer in die sfeer en kan ik verder doen. Als ik het niet zo zou doen, dan is het tapijt verloren. (het kan trouwens niet uitgetrokken worden om opnieuw te beginnen)

Het is vreselijk moeilijk. Bovendien weef ik dan nog gewoon opbouwend (haute lisse), dus ik weef zoals het werk zal worden, maar de tapijten die u morgen zult zien (*nvdr hier wordt verwezen naar de tentoonstelling Vlaamse Wandtapijten in de Sint-Pietersabdij te Gent*) zijn omgekeerd geweven, ondersteboven. Dat is iets wat ik onmogelijk kan. Dat zijn onvoorstelbare kunstenaars geweest.

Wat vond u trouwens van die tentoonstelling in de Gentse Sint-Pietersabdij

Van die tentoonstelling in Gent was ik ondersteboven, zeg maar diep ontroerd. Jaren geleden was er ook zo'n tentoonstelling in Brugge, maar die kon absoluut niet tippen aan de huidige tentoonstelling in Gent. De verzameling die in Gent getoond wordt, is zondermeer uniek te noemen.

Vormgeving, manier van weven, de kleuren die fantastisch bewaard zijn gebleven hebben mij een diepe schok gegeven.

Wat bedoelt u met het "subject" van uw werk?

Met subject bedoel ik eigenlijk de inhoud, m.a.w. het persoonlijke dat je daar zelf insteekt. En bij mij is dat iets dat telkens weer terugkomt: de kosmos.

Bv. mijn tapijt dat ik gemaakt heb naar aanleiding van een reis naar Italië: ik heb voor een fragment van de Sixtijnse kapel van Michelangelo gekozen en je ziet het: de schepping van zon en maan en dat dan in die ongelofelijk, verbluffende natuur. De kosmos blijft verweven, letterlijk en figuurlijk, in elk thema dat ik aanraak.

En de geest van het tapijt?

Dat is de ziel van het tapijt. Die straalt eruit door de materie die gebruikt wordt: zijde of sisal (*nvdr. vezel gewonnen uit tropische plant Agave*) en dat refereert aan de natuur. En ik ben enorm "verweven" met de natuur, en nog eens, met de kosmos.

Wat zijn zo uw inspiratiebronnen?

Het werk dat u tijdens het binnenkomen hebt gezien is geïnspireerd op gedichten van Frans Boenders, de 'Wolkenreeks'. Eerst is er het gedicht en dan ontstaat het textielkunstwerk.

Dus literatuur, maar dat ligt soms een hele tijd stil. Helpen bij de verbouwingen, zelf constant nieuwe werken creëren, les geven, dat zijn activiteiten die niet erg bevorderlijk zijn voor de eigen lectuur. Ik weet het, ik zou veel meer moeten lezen, maar misschien komt daar wel verandering in als ik met pensioen ga...

Vroeger heb ik vooral Françoise Sagan gelezen en heel wat Duitse auteurs, dankzij onze prof. literatuur in Antwerpen, een zeer bezielend man.

Dan natuurlijk ook biografische werken van Michelangelo, Friedrich Nietzsche, Camille Claudel, werk over het leven van de Aboriginals, werk over de Runen. En niet te vergeten heel wat kunsttheoretisch werk zoals De Schoonheid van Kunst (U. Eco), Amerika's Visoenen van R. Hughes, en, een echte aanrader, De Kracht van Kunst van Simon Schama.

Ik doe ook heel veel inspiratie op tijdens het reizen. Onlangs was ik in Bergen (Noorwegen), vorig jaar in Italië en dat heeft allemaal zo zijn weerslag op mijn werk.

En dan natuurlijk is er ook de muziek, klassieke muziek. Ik heb zelf nog, toen ik heel jong was, klassieke gitaar gestudeerd; ik moest van thuis. Toen ik in mijn rebelse periode kwam, ben ik daartegen in opstand gekomen, hoe gaat dat allemaal...

Nu kijk ik op naar een Yves Storms, naar de Spaanse en de Zuid-Amerikaanse gitaristen.

Bovendien is het zo dat KLARA altijd opstaat. Dus terwijl ik werk hoor ik zeer veel en dat zou dan eventueel toch wat het gebrek aan lezen kunnen compenseren.

Hebt u ooit andere kunttakken beoefend?

Eigenlijk niet. Ik ben altijd binnen de beeldende kunsten gebleven. Misschien wel iets dat nogal wat afligt van de textielkunst is etsen. Ik heb een methode gevonden om te etsen, zonder gebruik te maken van zuren. Ik gebruik daarvoor als plaat een plexiglasplaat en de tekening wordt er met een graveertoestel in gegraveerd. Verder wat het ininkten en het afslaan van de plaat en het drukken betreft pas je dezelfde techniek toe als bij het echte etsen.

Het zoeken naar nieuwe mogelijkheden is ook didactisch gericht; salpeterzuur is zeer gevaarlijk om in klasverband mee te werken, het respect voor de natuur moeten we te allen tijde doorgeven, vandaar de zoektocht! Maar zoals gezegd, buiten de beeldende kunst heb ik mij nooit gewaagd.

Liggen er nog artistieke plannen in het verschiet?

Zoals al gezegd zou ik de infrastructuur van onze grote schuur willen openstellen voor zeer gerichte tentoonstellingen met kunstenaars en musici. Mocht ik als kunstambassadeur door de Provincie kunnen erkend worden zou daar iets moois en groots van kunnen gemaakt worden. In samenwerking met andere (plaatselijke) kunstenaars en musici zouden wij zo niet alleen onze gemeente maar de hele streek op een hoger kunstniveau kunnen tillen en tegelijkertijd onze gemeente op het vlak van de kunsten kunnen promoten tot in het buitenland toe.

Het zijn –voorlopig nog altijd- mooie dromen, maar ik ben er zeker van dat ze in de nabije toekomst realiteit worden.

Katy De Bock, hartelijk bedankt voor dit interview.

Voor nadere informatie i.v.m. c.v., prijzen, tentoonstellingen en afbeeldingen van haar werk verwijzen we graag naar de website van Katy De Bock: www.katydebock.com

Rika Van Dycke & Roland Ranson

Textiele tegel of Tex-Tile

Les couleurs du monde

“Fragment op zich”

Uit “Waarom cultuur belangrijk is” van Roger Scruton

Nu ligt het in de aard van de cultuur om zichzelf rondom een canon te vormen. Literatuurlezers zijn het niet over alles eens, maar ze zijn het er wel over eens dat bepaalde werken van uitzonderlijk belang zijn. Iedereen die de wereld der cultuur betreedt, zoekt naar begeleiding. Maar de begeleiding is te vinden in de cultuur zelf. Al snel ontdekt de beginner dat het territorium al in kaart is gebracht: dat het ‘gedeelde’ streven naar het ware oordeel aan het werk is geweest, om wegen te plaveien en monumenten te creëren. Studenten beginnen bij wat ontroerend en memorabel is en leggen vervolgens de verbindingen bloot tussen dat werk en andere werken in de canon, tot ze uiteindelijk in staat zijn om hun eigen geestelijke kaart van het territorium te maken. Ze hoeven alleen maar te begrijpen dat de verbindingen door het oordeelsvermogen worden gelegd. Het vermogen dat betrokken is bij de waardering van een literair werk is ook werkzaam bij het maken van de vergelijkingen die dat werk in de canon plaatsen.

Hoe moet literatuuronderwijs dan worden gegeven? Het lijkt me evident dat de leerling zo snel mogelijk een idee moet krijgen van wat een klassieker is – een ‘toetssteen’, zoals Arnold het formuleerde – met andere woorden, een werk dat generaties lang van betekenis blijft en een ijkpunt vormt voor andere en mindere scheppingen. Als de leerling zich dat idee eenmaal eigen heeft gemaakt, zal hij het niet moeilijk vinden om de literaire cultuur te behandelen als gedeeld bezit – als referentiekader, dat de communicatie bevordert tussen alle mensen die het erkennen en ruimte biedt voor bestendige waardering van nieuwe werken, nieuwe ervaringen en nieuwe sympathieën. De klassiekers der lyrische poëzie memoriseren, hardop voorlezen uit de heldendichten, de toneelstukken van Shakespeare opvoeren: dat moeten de eerste stappen zijn die de leerlingen toestaan om zich uiteindelijk van de leraar te bevrijden, en hun eigen weg in te slaan.

Roger Scruton, *Waarom cultuur belangrijk is*, Uitg. Nieuw Amsterdam ISBN: 90-468-0390-5

“Horen, zien en schrijven”

“Kitsch wordt geproduceerd door een combinatie van stuitende oprechtheid en onvergeeflijke domheid”

(Jack Miles, auteur van : God, a biography)

Ici Paris

GUY DE MAUPASSANT (1850 – 1893)

Parc Monceau

Cher Guy, hier sta je, onbeweeglijk, gefragmenteerd. Een buste op een sokkel. Uw 'verhuismanie' is voorbij. Aan uw onzichtbare voeten ligt/zit een bevallige vrouw. Zelfs versteend profileert u zich als een dekstier pur-sang. Ik leg voorzichtig het boek Parijs Retour in haar hand en neem een foto. Terwijl ik op een bank mijn overheerlijke lunch, gekocht in de kiosk van het park, verorber, bekijk ik uw volle haardos, de opgekrulde moustache en hoor u triomfante-lijk roepen:

"Ik heb syfilis! De echte! Niet de verachtelijke druiper....nee, de grote sief....ik ben er trots op.... Alleluja." (P.R. pag. 30".

Ja, bel ami, ieder zijn meug. U constateert het in 1877, net 27 geworden. Nog luttele 16 jaar te gaan. Alleen al vanwege die onbezonnenheid, die 'sottise' tutoyeer ik je van nu af aan.

Een 'Eerste Liefde' en 'Yvette' achterna.

Het is volle maan dezer dagen. Daarenboven ben ik jarig. En dan een week met Guy de Maupassant in Parijs. La vie est supportable. Het 'zintuiglijke genoeg' is helemaal

het onze, als we langs de Seine flaneren. Samen met twee Belgische vriendinnen die in Parijs wonen, volg ik de wandeling van de geliefden, beschreven door de Maupassant in de novelle 'Yvette'. Van Loo zorgt voor de richtingaanwijzingen. We passeren, even buiten Parijs, in Bougival, het huis van Toergenjewe, die de Maupassant in Rusland op de lezerslijst zette. Het is enkel in het weekend open. De poort is dicht. Maar nu we hier toch zijn, proberen we ook dit mee te pikken. We trachten een andere ingang te vinden. Misschien is er tijdens de week een conciërge die aan de smekende ogen van drie vrouwen niet kan weerstaan. Maar we rijden hopeloos in rondjes en geven het uiteindelijk op. Een reden

te meer om hier terug te komen. Een goesting waaraan niet voldaan wordt, groeit uit tot een grotere goesting, om het met een prachtig, archaisch Nederlands woord te zeggen.

We parkeren de auto aan het begin van het golfterrein en begeven ons op weg naar La Grenouillère. Een zelfde lichte nevel als tijdens de wandeling van Bart, die ons voorafging en die hij voor ons terugvond in de novelle Yvette (P.R. pag. 295) hangt boven het water. De zon geeft verstek. Stiekem kijk ik af en toe naar Yvette, het hoofdpersonage, waar Jean de Servigny smoorverliefd op is. In een gebaar van samenzwering legt ze een vinger op de mond als teken om er niet over te praten. Ik knik onmerkbaar en zwijg. Af en toe hoor ik het zachte ruisen van haar rok. Of is het de mijne? In mijn verbeelding wandelt ze met ons mee. Mijn twee kompanen zien haar natuurlijk niet. Verder lopen we hier bijna alleen. Een paar golfspelers, een groepje kinderen uit een vakantiecamp. Een smerig openbaar toilet en dringende sanitaire nood breken de romantische mijmering plots af. Om terug in de sfeer te komen, lees ik bladzijde 295 en 296 uit Parijs Retour luidop. Aangekomen in Chatou nemen we de raad van Van Loo ter harte en bezoeken de boekhandel 'Comme un roman', waar bijna al het werk van de Maupassant te verkrijgen is. 'Ik wil me trakteren op een boek omdat ik morgen jarig ben', zeg ik aan de verkoopster. Ze bekijkt me, neemt me in de armen en roept: 'Ik ben morgen ook jarig'. Van toeval gesproken. We mogen elk een super mini-boekje uitkiezen, zomaar. Dat van de Maupassant ontbreekt, helaas. (De jarige dame zal drie weken later drie exemplaren opsturen)

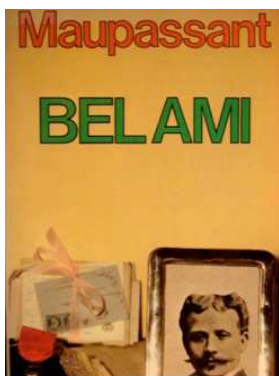
Goedgezind gaan we picknicken aan de Seine en zetten na een koffie, onze tocht verder. In le musée de la Grenouillère in Croissy-sur-Seine geeft een maquette van la Grenouillère (de kikkerpoel) goed weer hoe het kleine eilandje met één boom, le Camembert genoemd, er moet hebben uitgezien. De ene steiger liep van de Seineboord tot aan het eilandje, de andere verbond de Camembert met een soort overdekt vlot, waar Guy en zijn kompanen de tijd van hun leven beleefden. Zwemmen, varen, drinken, flirten en vooralsnog de liefde bedrijven op een bootje op het water of in het groen. Flaubert tikt Guy soms op de vingers omdat hij te weinig schrijft. Minder onschuldig is het snuiven van ether, waar de Maupassant zich later ook zal aan bezondigen. Maar nu is hij nog in de volle kracht van zijn leven. In 1875, in een brief aan zijn moeder pocht hij met zijn sportieve prestaties. Nog twee jaar te gaan alvorens hij, wellicht aan de boorden van zijn geliefde Seine, tijdens zijn seksuele escapades, syfilis zal opdoen. We laten ons door 'Parijs Retour' leiden langs de 'route inondée' naar Maison Fournaise, een andere ontmoetingsplaats van Guy en zijn vrienden. De spraakwatern Alphonse Fournaise, dochter van de uitbater windt de mannelijke bezoekers rond haar vinger. Het inspireert Guy tot zijn mooiste Seineverhaal, als ik Van Loo mag geloven. Eerlijk gezegd, alleen zou ik dit paadje niet durven nemen. We stappen over distels, glijden soms uit, banen ons moeizaam een weg door het groen. Met mijn lange rok in laagjes niet echt praktisch. Ach, Yvette, het gaat wel... Ze is er weer bij in mijn verbeelding.

Ondertussen schijnt de zon, de nevel is weg, we zijn goedgeluimd, we genieten. We voelen ons een personage uit een werk van Auguste Renoir, die evenals Monet op impressionistische wijze de sfeer van deze magische plekken heeft vereeuwigd. Op de muur van het restaurant staat nog een tekst, geschreven door de Maupassant. Hij waarschuwt op schalkse wijze voor het water, de wijn en de meisjes. Hij kan het weten.

Een zomeroptrekje in Triel.

De volgende dag hebben we afgesproken in het restaurant naast het sterfhuis van Zola (Rue de Bruxelles). Maar ik wil eerst nog naar Triel, waar Guy in 1889 tijdens de zomer logeerde. In het Gare Saint-Lazare, spring ik op de trein. Het lijkt wel een wagon uit een ontwikkelingsland. De ruiten zijn bedampt, je ziet er niets door. Bij de overstap krijg ik verkeerde informatie wat het perron betreft. Na wat gesukkel geraak ik in Triel dat ligt te blinken in de zon. Ik volg nauwkeurig de beschrijving in Parijs Retour. Als ik wil informeren waar de rue Pillet ligt, weten zelfs de bedienden van het postgebouw het niet. Ik stap door en door. Nog drie dwarse straten geef ik me zelf toe. Het is de derde. Eens aan het water wordt het weer genieten van het mooie Seinezicht. Ik vermoed, dat ik Villa Stieldorf heb gevonden, nergens vind ik een naamplaatje. Daarom neem ik een foto, die later goedgekeurd wordt door kenner Van Loo.

Residenties in hartje Parijs.

In de rue Royale (P.R. pag. 302) labeurt cher Guy tegen zijn zin acht jaar omwille 'van den brode' op het ministerie van Zeevaart waar hij administratieve arbeid verricht. Vanaf hier is het gesneden brood om met Parijs Retour in de hand andere plaatsen terug te vinden die belangrijk waren in het leven van de auteur. Op nr. 10 Rue Van Bingen woont hij op een 'moment de gloire' van zijn! loopbaan. Onderweg naar zijn andere adressen, kijk ik uit of ik Duroy, het hoofdpersonage uit Bel-Ami niet ontmoet. Van Loo schrijft zo inspirerend, dat het je doet grijpen naar de romans waar alles rond draait. In pocketuitgave zijn ze voor een prikje te koop. Het toeval leidt me langs een café waar één keer per jaar een boekenverkoop is. Ik tik er het prachtig uitgegeven 'Album Maupassant' (Gallimard) op de kop, met niet minder dan 421 illustraties/foto's. Het is een perfecte aanvulling op 'Guy de Maupassant, récits de l'eau et des rives' en 'Maupassant' van Henri Troyat. De beste Maupassantbiografie volgens Van Loo is die van Armand Lanoux. Mijn zoektocht is dus nog niet ten einde. Het boek 'Guy de Maupassant, par son valet de chambre Tassart' is nergens te vinden. Maar ik troost

me want het boek is integraal te lezen op een website over de auteur. Tassart is trouwens een Belg. Rue du Boccador nr. 24 wordt zijn laatste verblijfplaats. Als je tenminste zijn verblijf in de kliniek van dokter Blanche in Passy niet meerekent, waar hij na 18 maanden van waanzin en verstandsverbijstering komt te overlijden. Een leven van luttele 43 jaren vertaald in 6 romans, 260 verhalen en novellen, 3 reisverhalen en ontelbare krantenartikels.

Een dodenakker met echte straten, waar niemand woont.

Er rest me niets anders meer dan naar de plek te gaan waar dat zinderende lijf eindelijk rust heeft gevonden. Het kerkhof van Montparnasse, met zijn straten (met echte namen) waar geen levenden wonen, is een doolhof. 'Een graf met twee zuilen, ergens in het midden', is al wat de bewaker me meegeeft. Een eenzame bezoeker is evenwel hulpvaardig en leidt me als het ware bij de hand naar het graf van de Maupassant. Een hekje, bloemen, zelfs een opgerold briefje met enkele Italiaanse zinnen, die ik niet versta. Een Franse tekst op een opengelegde, stenen boek. Ook hier plaats ik het boek Parijs Retour en neem een foto. 'Van Loo wees me de weg doorheen het labyrint van je leven en je werk. Je was een levendig baasje, cher Guy', mompel ik. Het zaad, waarvan jij alles wist, nietwaar mon ami, werd door een

hedendaags auteur tot leven gebracht opdat de goesting zou ontkiemen om één van jouw werken ter hand te nemen. Wanneer ik later langs de Seine loop, snuisterend in de boekenstalletjes van de bouquinistes blijf ik plots verschrikt staan. Ik kijk recht in het gezicht van een verkoper en zie er de trekken in van de Maupassant. Ik leg de man uit waarom ik hem aanstaar en vraag of ik een foto mag nemen. Het mag. Het lijkt me een leukere afsluiter van de dag dan de tristesse van de dodenakker van Montparnasse.

Dagboekfragment, Parijs, 31 december 2006

Foto's: Chris Rachel Spatz

Boekbespreking

Salman Rushdie duikt in Indische geschiedenis Schelmenroman speelt met fantasie en feitelijkheid

Salman Rushdie vertelt in zijn jongste boek *De verleidster van Florence* adembenemende verhalen uit de hoogdagen van de Indische traditie en de Italiaanse renaissance. Naamsveranderingen, gedaanteverwisselingen, tijdsprongen, zinnenprikkelende passages en een toeloze fantasie overdonderen je. Zijn schelmenroman vermoeit, maar is erg poëtisch.

De Europeaan Mogor dell' Amore of Niccolo Vespucci - want hij heeft meerdere namen - is een fantastische verteller of een verhalen vertellende fantast die zich profileert als de oom van de Grootmogol uit Indië. Als verstekeling op een schip naar Indië maakt hij zich meester van een brief van de Engelse koningin Elisabeth I waarmee hij binnen raakt aan het hof van keizer Muhammad Akbar.

Hij beweert het kind te zijn van de Zwartogige, de verleidster en oosterse prinses die een reis naar het Westen maakte. Wat in de zestiende eeuw voor een vrouw een uitzonderlijke onderneming was. Die weergalozeschoonheid floreerde in Florence en verleidde een Florentijnse huursoldaat.

De avonturier Mogor vertelt zich een weg en een plaats in de entourage van Akbar de Grote. Het is zijn overlevingsstrategie. Doet Sheherazade dat ook niet in de *Sprookjes van duizenden- en een nacht*? Hij speelt een gevaarlijk spel, op het scherp van de snee. Liegt hij de werkelijkheid of is hij onwetend van de waarheid? Misschien werd hij zelf bedrogen?

De keizer promoveert hem tot koning van de magiërs en tovenaars, de heer van de djinns (geesten). Hij gaat ook in de leer om zich in te wijden in de mysteries van financiën en bestuur. Dan doet hij weer denken aan Marco Polo die zich een plaats wist te veroveren aan het Chinese hof. De keizer beschouwt hem als een erezoon. Hij wordt zijn adviseur en vertrouweling.

Het verhaal staat bol van de intriges, bijgeloof, erotiek en fantasie en van de talloze figuren zijn sommigen historisch en anderen verzonnen. De grens tussen werkelijkheid en droom bereikt haar hoogtepunt wanneer een perfecte minnares tot leven komt, alleen in de verbeelding van de Grootmogol.

Behalve Florence is Fatehpur Sikri het decor van deze verhalenmozaïek. Die desolate plek in India op amper 37 kilometer van de beroemde Taj Mahal in Agra spreekt tot de verbeelding. Akbar liet in 1571 een nieuwe hoofdstad bouwen op de plek waar de Chisti-heilige, Skaikh Salim, hem had voorspeld dat hij die vreesde kinderloos te blijven, drie zonen zou krijgen. En zo geschiedde. Bij gebrek aan drinkwater verlieten de vorst en zijn gevolg dat gebouwencomplex veertien jaar later en de plek kreeg de allures van een spookstad.

Een droom ingehaald door de rauwe werkelijkheid. Ook die teloorgang maakt deel uit van het verhaal. Rushdie linkt 'het wijken van het water, met de wandelsnelheid van een man' aan het werk van de vreemdeling, die ten onrechte verstoten wordt. Wanneer het meer de stad verlaat, begint haar ondergang. Dat is trouwens een historisch feit.

Akbar de Grote

Wie we over Akbar de Grote (1542-1605) spreken, trekt vaak de ogen halfdicht, probeert nog ergens de naam in het geheugen te traceren, maar kan niet echt veel vertellen over deze uitzonderlijke vorst. Hij heerste over een enorme gecentraliseerde staat, waartoe ook het grootste deel van India behoorde.

Terwijl het leger en de schatkamer in Agra bleven, beschouwde de vorst de nieuwgebouwde stad Fatehpur Sikri als het bestuurlijke, culturele, godsdienstige en economische centrum van zijn machtige imperium. En dat op een moment dat in Europa, dat zich het centrum van de wereld waande, kleine vorsten- en bisdommen hun macht etaleerden. Het lijken wel keuterboertjes tegenover het machtige Indische rijk.

Stabiliteit bekwam hij doordat hij leden van de meest diverse etnische en religieuze groeperingen betrok bij zijn bestuur. Hij creëerde banen voor overwonnenen in zijn mogolleger en stimuleerde huwelijken tussen deze laatste en zijn eigen volk.

Hij trouwde met een hindoeprinses die haar eigen huis in het complex van rode zandsteen in Fatehpur Sikri kreeg, terwijl zijn islamitische bruid daar ook een verblijf had. Behalve filosoof was hij beschermer van de kunsten. Hij hechtte waarde aan alles wat de welvaart en de stabiliteit van zijn rijk kon bevorderen. De kunst verenigde elementen uit verschillende religies. Zo was zijn paleis versierd met zowel de davidster en de hindoeïstische swastika als een lotusbloem en een kruis.

Hij was een moslim die vegetariër was. De belasting die niet-moslims moesten betalen, schafte hij af. Konden andere religies al vroeger rekenen op zijn verdraagzaamheid, vanaf 1593 mochten ook christenen en joden hun godsdienst vrij belijden. Akbar drong zelfs aan op een vertaling van de Bijbel en van de Athara Veda, een van de hindoeïstische heilige boeken. In Fatehpur Sikri nodigde hij zowel soennieten als sjiïeten uit. Ook zoroasten, hindoes, jaïns en christenen namen deel aan de gesprekken. Humanistisch gedachtegoed dat grensoverschrijdend is.

Akbar wou een nieuwe religie stichten, de religie van God, waarin het universele en het goede van elke religie zouden verenigd zijn. Ook al slaagde hij daar niet in, hij was zijn tijd ver vooruit. Zijn tolerantie voor andere godsdiensten typeerde hem. Lijnrecht daartegenover stond zijn overwinningsdrang die niet zonder bloedvergieten verliep. Zoals het water van het meer verdampte, zou ook zijn filosofie vervluchtigen. De grote twist over God zou blijven bestaan. "Wreedheid zou heersen, en niet beschaving." (CRS)

Salman Rushdie, **De verleidster van Florence**, Contact, Amsterdam, 384 blz.
Deze boekbespreking verscheen eerder dit jaar in Tertio.

Wens je informatie over...

- een literaire dagwandeling in Antwerpen ...
- een geïllustreerde voordracht: Parijs literair ...
- een bezoek aan het huis van Emile Zola (nabij Parijs) en het daar tegenover gelegen kasteeltje van Maurice Maeterlinck (onze enige Nobelprijswinnaar literatuur 1911) ...
- één of meerdere dagen Parijs, in de voetsporen van grote Franse 19de-eeuwse schrijvers ...

mail dan naar dezwerfkat@hotmail.com

Rika Van Dycke opnieuw gelauwerd !

Rika Van Dycke wint de cultuurprijs 2008 van Zedelgem die op 28 maart ek. met de nodige pomp en circumstance wordt uitgereikt in het gemeentehuis van Zedelgem. Zoals wij uit het interview in Toverberg 10 van verleden herfst weten, is Rika voornamelijk bezig met tekenen en zeefdruk.

Misschien nog vermelden dat Rika Van Dycke voor de kunstveiling van Kom op tegen kanker een werk schonk dat voor 1000 euro van de hand ging.

"Horen, zien en schrijven"

"Als iemand te weinig fantasie heeft om een leugen met bewijzen te staven,
kan hij net zo goed meteen de waarheid spreken"

(Oscar Wilde, 'The Decay of Lying')

3 Parijse gedichten

door Bart Madou

HISTOIRE D'EAU

PARIS, 77 Rue de Varenne
tien uur vanmorgen, september,
en de straat en haar stenen gluren,
glimmend, fluisterend, tristesse d'autrefois.

Onder de bruggen verzwijgt
de Seine de blauwe zelfmoord,
het lood van een kwijnende schaduw
de schreeuw, Parijs, deze morgen tien uur.

De regen boogt in de fonteinen,
onze natte stappen uit het café,
vereenzamen de spiegels, de vijvers.
In het park druipt de dag naar zijn einde.

Langs gevels vol grijs, soms geur van riolen,
drukken wij zware wolken tussen ons samen.
Jij kijkt naar stuiptrekkende ramen, tussen ruit
en gordijnen een vochtig groen licht.

Jij kijkt en jij denkt het te horen:
la mort des amants au bain
hun kleine dood, nog net vòòr de lakens.
Hotel du Parc, dix heures le soir.

Wij gaan en de lift zuigt ons hoger,
naar koperen water uit bronstige kranen,
het vlies op je huid trekt zich samen,
verdroogt door de kus in je zwetende oksel.

SUICIDE

Zij zag de blauwe vogel
uit het kooitje vliegen.

Honderd Ansichtkaarten
in het boekenstalletje.

's Avonds, 10 december '82.

Zij liep te leven even
langs de Seine.

Een strakke wimpel.

Adieu, Suzanne, je 't aime ...

PARIS 2005

Champs-Elysées,
kalmte, luxe, ongeschonden lingerie
de middenklasse naast hun kluizen in de Rue Fiacre.

Bois de Boulogne,
onafgericht, de teefjes van de zwoelte
academisch neergestreden en ogen overwegend zwart.

Ile de la Cité,
koelbloedig commercieel per se
wij dromen lopend van de Seine onder ons balkon.

Quartier Latin,
in deze wolken, dit vaak en dikwijls,
daar gaan wij wonen, en poten onze stoelendans.

Le roi du bricol

Vader was een knutselaar. Handig: bijna alles kon hij maken of herstellen, maar het was er van ver aan te merken dat hij het zelf had gedaan.

Mottebols fietslicht ging geregeld defect, vader klikte de dynamo aan, spuwde wat speeksel aan zijn vinger en betastte het spatbord. Hij sprak een toverwoord uit: 'Mast, er zit mast op ou gardeboe.'

Hij sneed een lapje leder van een oude riem, prikte er een gaatje in om het stroomkabeltje erdoor te halen. Het was geen gezicht, dit tabaksbruine lapje tussen het aluminium van het spatbord en het blik van het achterlicht maar het lampje brandde wel.

Jaarlijks was er het drama met de verlichting van de kerstboom: steeds had minstens één van de goudgele, witte of rode lampjes de rusttijd in de opbergdoos niet overleefd. We hielden onze adem in wanneer de groene slinger over de takken werd gespreid: zijn ontgoocheling begon met gefoeter en wie er het dichtst bij stond kon de eerste klappen incasseren.

Nooit ging zo'n namiddag tevergeefs voorbij, tegen de avond hing er boven de kerststal een stralende guirlande.

Het gezelligst waren de winteravonden dat hij gebogen aan de keukentafel zat. Op de toile ciré had hij zijn sigarenkistjes uitgestald. Zakhorloges van voor de oorlog, een paar van zijn vader allicht, andere waren afgestaan door oudere burens die vielen voor zijn kinderlijk plezier. Hij droeg dan een straffe bril en met zijn fijnste schroevendraaier peuterde hij de rader-tjes los. Zelden heeft er een horloge gelopen, en geen enkele keer langer dan één nacht.

Hij glimlachte dan in het licht van de koude ochtend: 'Ha, godverdomme, d'r moet een vuiltje zijn tussen geraakt.' Of hij schudde een van zijn rijmpjes uit zijn mouw: 'Als het wiertje niet wil draaien, bakt moeder geen vlaaien.'

De volgende avond herhaalde hij zijn ceremonie van tederheid: Mottebol heeft er geen ander woord voor, zoals die grote getaande en verweerde vingers het koper en namaakgoud vastnamen, vader leek wel een juwelier.

En Mottebol moest hem nadoen. Hij droomde van een voetbaltafel maar daar was geen geld voor of beter: hij wou er niet eens om vragen. Vijf- of zestien was hij toen al. Met de zaagmachine van vader verdeelde hij een paar oude bezemstelen in stokjes van 10 of 12 centimeter, en met de slijpsteen kon hij er mannetjes van maken die een beetje geleken op die in de cafés. Vader, de vrek, protesteerde. Hij keek in de kast van de teller en riep:

'Wie gaat al die'n elektriek betalen, we trekken het af van ou pree?'

Mottebol besteedde er al zijn zakgeld aan. Er moesten nog buizen worden gekocht om de spelertjes aan vast te maken. Hoe hij er toen in slaagde om zo'n fijn gaatje te boren doorheen het figuurtje en de buis en dan nog zo regelmatig dat alle voetballertjes op één lijn stonden, dat kan hij zich meer dan 40 jaar later niet meer voorstellen, zoveel geduld heeft hij nadien nooit meer gehad.

Het moeilijkste waren de handgrepen: op de houtzolder was er geen rondhout te vinden breed genoeg om er overlans gaten in te boren en over de buizen te schuiven. Hij wikkelde dan maar linnen kleefband om de uiteinden, dat voelde alleszins aangenamer aan dan het kille metaal.

En opeens was de bak klaar, hij begon het Europese bekervoetbal na te spelen. De stal met werkbak en kolenbak waarin de kat kwam schijten, veranderde in Santiago Bernabeu, San Siro of Nou Camp. Hij had zijn voodoo-poppen wit en roodblauw geverfd: de kleuren van Real en Barcelona, en wit kon ook doorgaan voor Anderlecht, dat waren de ploegen die er voor hem toe deden. De witte vuurlinie bestond nu eens uit Gento, Alfredo di Stefano en Ferenc Puskas, de volgende wedstrijd uit Wilfried Puis, Jacky Stockman en Paul van Himst.

Zijn speeltafel stond tegenover de hoge zelfgetimmerde kast waarin terpentijn, black vernis en kruipolie waren weggeborgen, en bokalen met schroeven en roeste, kromme nagels die konden rechtgeslagen en opnieuw gebruikt. Daarboven: de schelf van het aanmaakhout, overschotjes van latten en planken. Niets ging verloren, voor vader kon alles ooit nog eens

dienen. De oudere Mottebol heeft deze behoudzucht ook: als hij iets moet weggooiden, voelt het aan alsof hij zichzelf een vinger afsnijdt.

Zijn linkerhand, zijn handigste, draaide aan de witte spelers; de stuntelige rechter moest de vijand bedienen. Hij hield als een boekhouder de uitslagen bij in schoolschriften met ruitjes.

Dagelijks in die vakantieweken, maakte hij een klassement op van zestien ploegen.

Soms speelde een buurjongen mee, soms zijn oudste broer. Die waren gauw verveeld: zijn buizen waren te dik, ze draaiden veel te stroef in de oneffen gaten – hij was vergeten ze glad te vijlen, de klodder fietsvet waarmee hij ze wou smeren schoof er telkens weer uit en kwam wel eens aan je vingers hangen. En voortdurend bleef het balletje liggen in een van de hoeken. Hij wist dat hij daar een verhoging moest maken, een boogvorm die de witte bal naar het doel zou leiden. Maar hij had geen figuurzaag en hij was te koppig om hulp te vragen.

Bovendien bleef hij liever alleen: in zijn verbeelding reisde hij door heel Europa. Met de Young Boys Bern, Juventus Turijn, de Busby Babes van Manchester, Rode Ster Belgrado en Eintracht Frankfurt: hij koos uit de krant de namen die hij het mooist vond klinken. Meer dan geklungel was het niet en zo had hij een aartje naar zijn vaartje.

Vaders 'pièce de résistance' was de stootkar die hij bricoleerde met de wielen van zijn doorgezakte motor.

Buurman René kon wat smeden, die maakte van een brede stalen band twee vorken om de wielen aan op te hangen. Al de rest deed vader zelf: twee lange balken voor de tremen. Je kreeg er blaren van in je handen want nooit was hij erin geslaagd die helemaal glad te polieren. Het ergste waren de motorwielen: het ene wou naar links, het andere naar rechts.

Eén eigenschap hadden ze gemeen: ze stonden zo schuin dat je iedere keer vreesde dat de kar zou inzakken. We maakten ons belachelijk voor heel het dorp. We gingen aardappelen halen op onze bunders aan de Durme en Duck, onze wolfshond, moest onderaan de dwarsbalk worden vastgebonden om mee te trekken anders raakten we niet eens de dijk op.

De broers voelden zich vernederd wanneer ze in de Kapellestraat de bakstenen van een gesloopte brouwerij moesten gaan inladen. Grijs van kalk en verdorde mortel vloekten ze op elkaar:

'Duwt gij wel, gij luierik?'

'Zwijgt en trekt wat harder in plaats van naar de meiskes te koekeloeren.'

Dat was het pijnlijkste, de mooiste meisjes keken hen na en Mottebol zag het trekje om hun mondhoek, de minachting, de verzwegen woorden:

'Kijkt daar toch ne keer, die viezerik met zijn idiote bril, hoe smerig, als die een poot naar u uitsteekt moogt ge u drie keer wassen en 't is er nog niet af.'

Voor vader telde enkel de krachtpatserij: elke vrouw zou bezwijmen voor zijn machtige schouders, zijn rechte rug. De zoontjes hadden geen van beide: zij hingen aan de kar als boottrekkers alsof hun grauwe schoenen voortdurend wegschoven op de kasseien.

Maar 's avonds stonden dan weer die sigarenkistjes op tafel en hun woede sijpelde weg.

Op het gezicht van de slavendrijver lag de ernst van een spelend kind: vader bouwde aan een wereld die ooit eens zou lopen zoals hij het droomde. Mottebol voelde zich soms persoonlijk aansprakelijk wanneer het weer eens niet was gelukt. Graag had hij al zijn zakgeld opzij gezet om vader zo'n horloge te kopen, geen nieuwe: zoveel kregen de zoontjes niet op zondag. Maar iemand moest er toch nog een liggen hebben die wel bleef tikken en langer dan één nacht.

Vader en zijn zakhorloges aan de keukentafel met wasdoek, de gonzende buislamp, de wandklok die slingerde en tikte alsof een lange vingernagel op je schedel tokkelt:

'Kom eens mee, kom eens mee...'

Vader ging mee. En ook dat was weer een festijn van bricolage. Toen het bloed in zijn halslagader niet langer pulseerde, haalde zijn jongste zoon het broodmes uit de lade: besloeg het lemmet of besloeg het niet, de broers en hun stiefmoeder waren niet zeker. Het spiegel-tje boven het pijpenrek waar ze hun haar voor kamden bracht iets van opluchting: eindelijk voorbij. Maar niet voorgoed: er zijn de scènes die zich eindeloos herhalen. Nooit vergeet

Mottebol het beeld van de volgende dag: het laken over vaders schouders, zijn werkmanshanden en de rozenkrans in een kramp.

En dan opeens zoomden zijn ogen in op de kin. Om het open vallen van de mond te beletten had een of andere leperd er een lucifersdoosje onder geduwd: Union Match als een gele adamsappel. Het kon een medaillon zijn geweest, een decoratie:

'Ecce homo, zie hier, de koning van het knutselen, le roi du bricol.'

Van uit de verandakeuken, over de geraniums op de lange vensterbank, viel een genadeloos licht. Zonder mededogen noch ontzag, of toch: hing er geen zachtheid in het gedwarrel, zilveren vleugeltjes van stof? Bestaat er wel een grotere genade dan weten dat je niet meer bent dan een knutselaar, een prutser die graag bezig blijft en een gezicht trekt alsof hij God de vader is die Adam leert te lopen?

staf de wilde
de haan 18 sep. 08 – jan 09

“Beleefd”

Naar aanleiding van gedichtendag 2009 waren de Brugse woordkunstenaar/zangeres Lieve Blondelle en gitarist Kries Roose, te gast in de bibliotheek van Zedelgem.

In een poëtisch-muzikale voorstelling "Met de mantel der liefde?" brachten ze gedichten van o.a. Pablo Neruda en Herman De Coninck en zang en muziek van Kries Roose op teksten van Silent Lotus

Op gedichtendag zelf, donderdag 29 januari 2009, waren de liseuses (m/v) van Het Beleefde Genot weer present in de bibliotheek van Zedelgem. Samen met Ingrid van de bibliotheek lazen wij in een rustige en rustgevende omgeving gedichten voor aan de geïnteresseerde bezoekers (m/v en ja meer v dan m).

Ons eerste literair salon op 1 maart 2009 was er weer één om vingers en duimen af te likken. De dichter Richard Minne (what's in a name?) en zijn oeuvre werden belicht door Roland Ranson. Aan de hand van een aantal gedichten en fragmenten uit brieven kregen wij een indringend en sympathiek beeld van deze erg gevoelige mens en jammer genoeg veel te bescheiden kunstenaar zodat helaas ook vandaag nog zijn werk niet de verdiende uitstraling kent.

De week erna al, op 7 maart trokken we met twintig enthousiaste cultuurliefhebbers naar Gent om er twee bijzondere tentoonstellingen te bezoeken.

In de voormiddag konden wij, onder de leiding van een deskundige en zeer enthousiaste gids, in de Sint-Pietersabdij de Vlaamse wandtapijtencollectie uit de Spaanse Koninklijke verzameling bewonderen,. De tapijten, voornamelijk uit de 15de en 16de eeuw, getuigden van een subliem vakmanschap en voor de bezitters ervan, de Bourgondische en Habsburgse vorsten, waren ze een manier om hun pronkzucht te etaleren. 's Middags ging het te voet naar lunchcafé Walry voor een lekker maaltijd. 's Namiddags stond de tentoonstelling "Het spel van de waanzin" op het programma in het museum Dr. Guislain. Ook daar werden we door ingewijd in het theatrale van de waanzin en in het therapeutische van het theater. Na een laatste verfrissing en nog wat tevreden nakaarten in de cafetaria van het museum vertrokken we naar het verre westen.

Laudatio bij de uitreiking van de Gouden Feniks aan Albert Dhont

*Mijn Vlaanderen heeft zijn eigen taal
God gaf elk land de zijne
En laat ze rijk zijn, laat ze kaal
Ze is Vlaamsch en ze is de mijne!*

(Guido Gezelle)

Dames en Heren,

Op 4 februari 1934, deze week dus net 75 jaar geleden, werd in Loppem, op de hoek van de Ieperweg en de Kattestraat Albert Dhont geboren. Katten en Ieper, het hoort wel samen en een hond in de Kattestraat, dat belofde dus ...

Graag maken we van de gelegenheid gebruik om Albert Dhont naar aanleiding van zijn 75 jaar van harte te feliciteren, maar dit is niet de reden waarom hij hier vanavond in ons gezelschap vertoeft.

De reden voor zijn aanwezigheid hier, dames en heren, is, zoals u weet, het feit dat hij laureaat van de Gouden Feniks 2008 is geworden!

Toen hij in het begin van de jaren 90 met zijn kleine kleinkinderen, intussen al grote kleinkinderen, op stap was, wees hij hen op een voorbijzoemende 'moaneschyter'. Een wat opa? Of hij liet hen daar in het eerste lentegroen een blutsekakker zien. Een blutse-wat, opa? En toen zijn kleine kleindochter, intussen grote kleindochter, niet over een gracht durfde te stappen noemde hij haar een 'truntekoesse'. De jongens lachten zich krom, maar eigenlijk wisten ze niet goed waarom.

Blutsekakker, moaneschyter, truntekoesse... het waren woorden die zij nooit gehoord hadden die zij niet kenden. En daarom vroeg Albert zich af of het niet doodjammer zou zijn als al die toch wel zeer plastische woorden uit de West-Vlaamse streektaal verloren zouden gaan. Dus vond Albert dat hij dat dialect voor de toekomst vast moest leggen. En dat deed hij dan ook.

Hij had wellicht nooit gedacht dat dit een werk van een zo lange adem zou zijn, maar evenmin dat de woordenschat die hij zo, al inventariserend, zou ontdekken zo'n rijke oogst zou opleveren. Hij schreef zijn bevindingen in korte artikeltjes neer, en publiceerde ze om de veertien dagen en dat zeven jaar lang. Later bundelde hij al zijn bevindingen en publiceerde hij de Taaltuin van Loppem, waarin hij op een heel toegankelijke en vlotte wijze zijn lezers kennis liet maken met ons 'schoon West-Vlaams'

Wij stellen vast dat er de jongste jaren een verruimde belangstelling bestaat voor streekge rechten, streekbieren maar ook voor de streektaal. 'Dialect praten mag weer', bevestigt Luc Draye professor aan de KUL en notoir dialectoloog. Het zou inderdaad zonde zijn als bepaalde woorden en wendingen zouden verdwijnen.

In een poging tot inventariseren en bewaren van noord West-Vlaamse taalgegevens, heeft Albert Dhont thematische teksten met typische wendingen, uitdrukkingen en kleur- of klankrijke woorden verzameld.

De streektaal, Dames en Heren, is echter niet het enige wat Albert Dhont nauw aan het hart lag – en ligt.

Guido Gezelle onze grootste Vlaamse dichter, en misschien zelfs de grootste dichter tout court, was – en is – de andere grote liefde van Albert Dhont.

Nog steeds is hij een veel gevraagd en erg gewaardeerd spreker over Guido Gezelle. Daarbij illustreert hij zijn lezingen met het voordragen van tot op vandaag nog altijd heerlijke ge-

dichten van deze priester-dichter uit de 19^e eeuw. Ook laat hij dan de nachtegaal horen, want wie heeft ooit deze zoetgekeelde zanger in het echt gehoord?

't Was de ure dat uw stemme luidt,
en klinkt en klapt en lacht en fluit,
o blijde nachtegaal;
o orgel, die m' in 't veldaccoord,
en liev- en lang- en luider hoort
als alle vogeltaal!

We mogen ook niet vergeten dat oud-schepen van Cultuur, Albert Dhont samen met voormalig pastoor Alban Vervenne, jaren geleden, de plaatselijke geschiedenis van Loppem uitspitte. In 1974 verscheen dan van hun hand "Geschiedenis van Loppem", een onmisbaar document voor al wie zich wenst te verdiepen in het historisch verleden van Loppem en omgeving.

Samengevat en besluitend, dames en heren, wil ik nog eens de nadruk leggen op de drie domeinen waarop Albert Dhont zeer verdienstelijk is geweest voor ons plaatselijk cultuurpatrimonium:: zijn herwaardering en inventarisatie van de plaatselijke streektaal, zijn levendige promotie van de poëzie van Guido Gezelle en zijn bijdrage tot de kennis van en het beter inzicht in ons plaatselijk verleden.

Wij zijn er hem oprecht dankbaar voor. Daarom ook is de toekenning van deze Gouden Fenix meer dan verdiend.

Ik dank u.

Bart Madou

Dankwoord van Albert Dhont

In de eerste plaats wil ik de 'Vriendenkring Kunst Houtland' danken voor de cultuurprijs 2008 die mij te beurt is gevallen. Voor mij persoonlijk, voor mijn gezin en familie is het een eer te kunnen aansluiten bij de reeks van zeventwintig laureaten van de cultuurprijs 'Gouden Fenix'.

Dat ik hiervoor in aanmerking kon komen, was voor mij een totale verrassing. Hartelijk dank aan de juryleden voor de nominatie en eervolle uitverkiezing.

U allen, hier aanwezig, dank ik voor de sympathie, die U bij deze huldeviering laat blijken. Torhout laat mij niet los. Als twaalfjarige knaap uit het landelijke Loppem - het Loppem van de oude prentkaarten - stapte ik op 1 september 1946 van de pas in gebruik genomen lijnbus Brugge- Roeselare en stond met mijn koffer en valies voor het monumentale Sint-Jozefsinstituut. Ik zou hier zes jaar internaatsleven doorbrengen. Als eerst ingeschreven leerling aan het regentaat (1952) kon ik in 1954 afstuderen.

Torhout was toen, net als Loppem, heel landelijk maar gezellig. Het 'steedje' van vroeger is nu een compacte, bruisende stad geworden.

Als ik terugblik op die tijd (1946- 1954) komen mij talrijke leraars voor de geest die mij zoveel goeds en moois hebben bijgebracht. Zou dat misschien dat vage begrip cultuur betekenen? Ook buiten de lessen kregen we een klassieke scholing van hoge kwaliteit. Ik leerde woordkunstenaars kennen als Ast Fonteyne, Antoon Vanderplaetsen, Guido Cafmeyer, André Demedts en Gezellekenner Karel De Busschere. Laatstgenoemde heeft met zijn handboek *Levend Nederlands* mij de horizon geopend.

Is het toeval of niet dat ik precies een maand geleden mijn auto parkeerde voor datzelfde monumentaal gebouw, de aloude 'Gele Doos', nu de Rembertschool genoemd, om de begrafenis van Jozef Noterdame, mijn leraar van poësis en retorica, bij te wonen? In zijn persoon kon ik de school en al mijn gewezen leraars mijn posthume dank betuigen.

Met ouder te worden stel ik vast dat ik voortaan niet meer spreek van de levensloop van iemand; wel van de levenscyclus. André Demedts gaf aan zijn laatste roman de titel : " De ring is gesloten." Ik moet meer en meer beamen dat het leven een kringloop is van gebeurtenissen.

Het jongetje van twaalf trok met de bus naar Torhout. Als vijfenzeventigjarige man wou ik aanvankelijk, veiligheidshalve, dezelfde lijnbus nemen, maar ik word vandaag, samen met mijn echtgenote, in auto afgehaald om hier vereremerkt te worden met de cultuurprijs van het Houtland. Torhout laat mij inderdaad niet los.

Als internen hadden wij het, zo kort na de oorlog, niet onder de markt, hoewel we geen honger leden. In geval van nood aten we bij het vieruurtje stapels boterhammen . Discipline en strenge christelijke opvoeding stonden hoog in het vaandel. De auteurslijst van het Lectuurrepertorium controleerde tot in de details wat wij wel of niet mochten lezen. Tempora mutantur. Best maar.

Voor de dagelijkse vroegmis van 7 uur hadden wij nog een kwartiertje studie.

Ik begreep niet hoe een klasgenoot dan zeer gedreven een stelling van meetkunde of een opgave van algebra probeerde op te lossen. Ik las in mijn bloemlezing Zuid en Noord een gedicht of een stuk proza. Voor mij zat een extern van Handzame . Hij was ons op literair vlak al een stapje voor: hij schreef zelf al gedichten. Hij is later een meermaals gelauwerde poëet en romanschrijver geworden; Paul Vanderschaeghe zaliger. Wat mij betreft; ik hield en houd sinds jaar en dag van het WOORD, geschreven of gesproken. Marnix Gijsen schrijft in een gedicht over zijn vader, die graag de schepen op de Schelde zag varen: " Hij had hun namen lief, om mee te spelen als een kind naïef; Karatschi, Pantos, Calcutta, lijk schoon koralen. Je kunt inderdaad woorden ' liefhebben ' ; ook dialectwoorden. Worden ze niet in steen gebeiteld om ze te koesteren en te bewaren?

Een woord is suggestief, schept een sfeer, drukt de diepste roerselen van de menselijke ziel uit. Het is speels en muzikaal onder de pen van een Guido Gezelle; is hard en vernietigend in de mond van een Multatuli in zijn Max Havelaar.

Ik heb het geluk gehad niet alleen het WOORD te mogen voeren, tijdens mijn politieke loopbaan o.a, maar het ook te mogen uitdragen, om niet te zeggen verkondigen aan hele generaties leerlingen in de Abdijsschool van Zevenkerken; veertig jaren lang. Oogluikend zag mijn rector toe hoe ik tijdens de Nederlandse en Duitse lessen liever literatuur gaf dan spelling en spraakkunst. De abdijsgemeenschap en de school ben ik dankbaar om de kansen die ik kreeg.

Toen dat gevreesde ' zwarte gat ' van de pensioenleeftijd zich aanmeldde, ben ik gelukkig-gerwijs op het idee gekomen het WOORD te blijven dienen. Ik heb toen een poging ondernomen om dialectwoorden, spreuken en zegswijzen, ook toponiemen of plaatsnamen uit Loppem en omstreken vast te leggen of te boekstaven en die ook mondeling kenbaar te maken tijdens spreekbeurten voor allerlei verenigingen. Hierbij maakte ik geen propaganda voor het dialect. Ik probeerde wel onze streektaal in eer te herstellen. Algemeen Nederlands waar het moet ; streektaal waar het kan. Wel laat ik overal mijn afkeer blijken voor het " tussentaaltje " dat zo welig tiert in bepaalde TV-programma's. (Waarom dede jij dat? Hoe kunde jij da nu zeggen? Zijde al wakker? Ja, 'k moet na 't school ! Gadegij mee?) Een mos-sel- noch - vis - taaltje. Geef mij dan maar de pure streektaal als het algemeen Nederlands niet kan!

Thema van het Davidsfondscongres in april a.s. is TAAL. Er wordt dan gesproken over standaard- en tussentaal, over jongerentaal en dialecten, over de magie van de taal... Het taalgebruik is vandaag de dag brandend actueel en doet heel wat stof opwaaien.

Sinds het Gezellejaar (1999) kreeg ik de kans het WOORD van die grootmeester van de poëzie in verschillende middens te mogen voordragen. Is hij niet lichtjaren voor op andere dichters? Dit beweert althans Tom Lanoye, die toch de nuchterheid in persoon is.

Ondertussen lees ik ' in mijn ouwe dag' een werkje van Hermann Hesse: " De kunst van het ouder worden." Door oorlogsomstandigheden heeft die Duitse schrijver een enorm be-

wogen leven gekend; is desondanks 85 jaar oud geworden. Ik zou op zijn manier mijn levenscyclus willen afwerken. Graag citeer ik een bedenking van hem :

" De wereld gunt ons maar nog weinig, ze schijnt dikwijls slechts alleen nog maar uit geweld en uit angst te bestaan, maar gras en bomen groeien toch nog. En wanneer de aarde eenmaal volledig bedekt zal zijn met betonnen blokkendozen, zal er nog altijd het spel van de wolken zijn en zullen hier en daar mensen zijn, die met behulp van de kunst een deur openhouden naar het goddelijke.

Graag zou ik nog een tijdje bij die deur willen staan, als portier. " Der Torwart" zou Kafka zeggen. Is dit ook niet de wens en de taak van de " Vriendenkring Kunst Houtland?

Nogmaals... BEDANKT!

"Te beleven"

pARTcours Loppem

30 april t.e.m. 3 mei 2009

- * 8 kunstenaars van Het Beleefde Genot stellen ten toon in het Gemeentehuis
- * Rika Van Dycke demonstreert de techniek van het zeefdrukken
- * een wedstrijd voor mensen met een hoge aaibaarheidsfactor
- * wie verdooft in de doolhof zal getroost worden met poëzie over zoeken en vinden
- * op verschillende plaatsen langs het pARTcours een beklijvende installatie over de Nakba, de etnische zuivering van Palestina door de Joden in 1947 en 1948

Nakba : etnocide / memoricide

Geïllustreerde lezing door Bart Madou op maandag 4 mei 2009 om 20 uur in het Gemeentehuis Loppem.

Als de ene etnische groep de andere verdrijft, dan is dat etnische zuivering volgens iedere definitie ervan. Palestina 1948. Iedereen wist het, maar Europa bleef stil om wat het de Joden zelf had aangedaan.

Op basis van het boek van de historicus Ilan Pappé, De etnische zuivering van Palestina, geeft Bart Madou een overzicht van de oorzaken die leidden tot de verdrijving van drie kwart miljoen inheemse Arabieren en de verwoesting van hun dorpen.

De lezing is in samenwerking met de Cultuurdienst Zedelgem en de GROS. Toegang gratis.

Uitstap naar Doornik

Op zondag 17 mei organiseert Het Beleefde Genot een uitstap naar de vestingstad Doornik. Voor velen is deze parel net over de taalgrens onbekend terrein.

'*Le couloir du Temps*' vat de geschiedkundige evolutie van de stad voor u samen.

Laat je vervolgens verleiden tot een stevige wandeling vanaf de Grand-Place, naar gebouwen en bezienswaardigheden, over bruggen, langs omwallingen en door middeleeuwse straten, waarbij onze gids telkens een historische en etymologische uitleg geeft.

Namen als *Place de l'Evêché*, *Marie Pontoise*, *Bancloque*, *rue de l'Yser* en *rue Piquet*, *Pont des Trous* en *Pont-à-Pont*, *Grosse Tour*, hebben na deze wandeling geen geheimen meer voor de aandachtige toehoorder.

De Onze-Lieve-Vrouw kathedraal van Doornik, inclusief *Trésor*, is één van de mooiste religieuze monumenten in het Westen.

Het gebouw van het Museum voor Schone Kunsten, ontsproten uit het creatief genie van onze Art Nouveau-architect, Victor Horta, is alleen al een bezoek waard. De collectie Henri Van Cut-

sem omvat zowel werk van Vlaamse primitieven als van meesters uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. De aanwezigheid van de impressionisten geeft het museum een internationale allure. De *Place Reine Astrid* brengt ons in het *Musée des Tapis*, onvermijdelijk voor wie Doornik bezoekt.

We sluiten af bij een gezellige warme maaltijd in een typisch restaurant.

Uw gids is Paul Dujardin, ervaren reiziger en notoir Tournai-kenner. Hij is auteur van het werk '*Tournai : enceintes-ponts-rues-édifices-établissements de charité*'.

Zij die vorige uitstappen van Het Beleefde genot meemaakten weten dat zo'n dag een onvergetelijke belevenis wordt.

Dus uitkijken naar de maandbrief van mei waarin praktische informatie zal te vinden zijn. Onthoud alvast de datum: zondag 17 mei 2009.

Literair salon: Jo Berten over 'Woordenschat'

Niet de eerste zondag (verkiezingen), maar de tweede zondag van juni houden wij ons volgende literair salon. In den beginne was er het woord... Een woord is rijkdom, pracht, (on-)macht, grenzeloos, sonoor, poëtisch. We kijken ook over de taalgrens en vergelijken en besluiten dat elke moderne taal zijn parels heeft. Ook de vele dialecten. We vertoeven een wijl bij woorden die geschiedenis vertellen Dit keer wordt het een boeiende confrontatie met het woord in al zijn vormen, samenstellingen, oorsprong enz., niet alleen in het Nederlands maar ook in andere talen. Al eens gemerkt dat 'woordenboek' inderdaad een boek met woorden is, maar 'dictionnaire'?

Zondag 14 juni 2009 om 11 u , Bibliotheek Zedelgem, Stadionlaan 50, Zedelgem Toegang: 3 euro, leden HBG: 2 euro. Graag vooraf inschrijven Bibliotheek Zedelgem (050/20.80.08) of Het Beleefde Genot (0498/73.58.73)

Andere activiteiten

Cultuurdienst Zedelgem – filmprogramma: Babel

Babel (2006) is - na 'Amores Perros' en '21 grams' - de derde succesfilm van de Mexicaanse regisseur Alejandro González Iñárritu. Net als in zijn vorige films verandert of verwoest één seconde het leven van verschillende personages. In Babel is dat een schot in de woestijn, afgevuurd door twee onschuldige Marokkaanse kinderen...

Met Brad Pitt en Cate Blanchett in de hoofdrollen.

De film kreeg 26 prijzen (o.a. Beste drama - Golden Globes) en 75 nominaties!

Groene Meersen, zaal Wilgenmeers, woensdag 1 april 2009 - 20 u. - 3 EUR

Info: 050/28.86.00 - cultuur@zedelgem.be

Bibliotheek Zedelgem - Marokko in de kijker

Theeceremonie en gesprek

Sadia Baha Ait Ou Idder is in België geboren als kind van Marokkaanse gastarbeiders. Met een traditionele theeceremonie brengt ze je in Marokkaanse sferen. Onder het drinken van een glaasje heerlijke muntthee, vertelt Sadia je over de gewoonten en gebruiken van haar volk, die sterk bepaald worden door de Islam. Ze gaat de moeilijke thema's en vooroordelen tegenover haar cultuur of religie niet uit de weg. Door Sadia's doorleefde verhaal en heldere uitleg maak je kennis met een andere, boeiende wereld.

Bibliotheek Zedelgem, zaterdag 25 april 2009 van 14:00 tot 16:30 – 2.5 euro

Inschrijven en betalen vanaf 25 maart

Info:050 20 80 08 - zedelgem@bibliotheek.be

Site seeing: Welcome to Goodreads!

www.goodreads.com

The screenshot shows the Goodreads website interface. At the top, there is a navigation bar with the Goodreads logo, links for 'home', 'my books', 'friends', 'explore', and 'groups', and a search bar. Below the navigation bar, the main content area is divided into two columns. The left column features a 'Welcome to Goodreads' message and a sign-up form. The right column contains a 'Already a member? Sign in.' link, a statistic about the number of books added, and a 'featured book' section.

Welcome to Goodreads

Have you ever wanted a better way to:

- Get great book recommendations from people you know.
- Keep track of what you've read and what you'd like to read.
- Form a book club, answer book trivia, collect your favorite quotes.

First step, sign up!

name

email address why?

create a password

send me new book reviews from my friends (?)

Already a member? Sign in.

Over 40,000,000 books added!
[Learn how Goodreads works.](#)

featured book

 Agents of Artifice: A Planeswa... by Ari Marmell
It is the dawn of a new age in the Multiverse. The balance of power is shifting and Agents of Artifice brings readers to the heart of a planeswalker struggle... In Agents of Artifice, Ari M...

[read more »](#)

take our featured poll

Do you read ebooks with an ereader (Kindle, Sony Reader, Stanza, Mobile Phone, etc)?

Have one and love it

Have one or have played with one... but meh..

No way - I'm sticking with paper!

Begin met het begin, schrijf je in. Niks, geen probleem: (troetel)naam, e-mailadres en een wachtwoord. Tot hiertoe niets nieuws, maar bekijk toch even deze thuispagina, zie even wat er in het kader staat. Je krijgt leesaanbevelingen en dan nog van mensen die je kent, je kunt je eigen boekenlijstje 'gelezen / te lezen' bijhouden en je kunt je eigen leesclubje aanmaken, quizvraagjes beantwoorden en citaten die je aanspreken verzamelen. Op dat laatste gaan wij niet in, je probeert het zelf maar eens. En dan op de menubar bovenaan: home (daar staat u op), my books, friends, explore, groups.

Nou, dat riekt naar Facebook ga je denken, en ja, daar is wel iets van, al moet ik toegeven dat ik weinig of niets afweet van Facebook. Boeken en (boeken)vrienden, zoiets ja.

Maar laten wij ons inschrijven.

Even terzijde: eens je ingeschreven bent ga je deze thuispagina niet meer zien (cookies nietwaar), want dan krijg je iets als:

The screenshot displays the Goodreads website interface. At the top, there's a navigation bar with the Goodreads logo, links for 'home', 'my books', 'friends', 'explore', and 'groups', and a search bar. Below the navigation bar, the main content area is titled 'recent updates from your friends'. It shows a comment from Muriel on Roland's review of 'Leven en Lot'. Below this, Muriel has marked a book 'Rien ne va plus (Unknown Binding)' as 'to-read'. The right sidebar shows 'I'm currently reading' with a book 'Aan de voet van de gletsj...', 'my profile' with 263 books and 3 friends, and a 'Welcome back, Bart' message.

Wij kiezen voor 'skip this step' en hop, we zijn ingeschreven 'hi, Toverberg'.

Boeken toevoegen aan onze lijst, boeken importeren uit een bestand of een toets doen.

Via 'Add' kunnen wij boeken aan ons lijstje toevoegen, staat het boek dat wij zoeken er niet in, dan kunnen we het manueel toevoegen. Toch wel een zwakte dat het zo vlot gaat, iedereen kan maar bestaande en onbestaande boeken toevoegen, ook dubbels, want een ander ISBN-nummer is een ander boek. Der Zaubenberg, The Magic Mountain, De Toverberg... hetzelfde boek in een andere taal, dat kunnen we nog begrijpen, maar als je dan ziet dat je zoveel Toverbergen kunt kiezen als je maar wilt... Wie de vijfde druk leest en wie de zevende druk leest, leest toch dezelfde roman, of niet soms. De standaardzoekmachine gaat de gezochte boeken ophalen in de databank van Goodreads zelf, maar je kunt ook nog zoeken bij zowat alle Europese amazones. Vind je het bewuste boek niet, dan geef je het zelf manueel in en ja zoals gezegd daar is weinig controle op; vandaar hoog risico op bestandsvervuiling.

Importeren van boeken is een ietwat technischer zaak en laten wij hier buiten beschouwing.

Je kan voor elk boek aangeven hoeveel punten – in casu sterren – je geeft, en zien hoeveel je vrienden gaven voor hetzelfde boek.

Maar daarvoor moet je eerst vrienden en vriendinnen maken natuurlijk!

Dus klik je op 'friends' en ja, wat dacht je: You have no friends yet! Try adding some.

Dus wij proberen het. Find friends Tja, daar hapert er ook iets, zo weet ik dat mijn goede vriend Roland al een 'account' heeft bij Goodreads, dus vul ik zijn voornaam + naam in: Nobody with the name "Roland Ranson" has signed up on Goodreads, misschien naam en voornaam omdraaien. Weer niemand. Familiennaam? Njet. Voornaam? Woeps een hele rij Rolands, van Los Angeles tot China en ja hoor, ergens tussenin staat hij daar te glunderen: Roland uit Zedelgem. Maar vinden wij hem of haar niet, geen nood dan inviteren wij.

We moeten dan wel de boodschap onderaan in het kader kopiëren en doorsturen naar de geïnviteerde. Eerlijk gezegd niet zonder risico's voor fouten.

Maar goed, onze andere vrienden, de boeken, hebben wij ook nog niet, dus intikken maar. Oei, dat is wel een monnikenwerk. Je hoeft natuurlijk niet alles in één keer toe te voegen, je

kunt je ook beperken tot het ingeven van de boeken die je aan het lezen bent of die op je verlanglijstje staan. Hoe dan ook, met wat discipline bouw je zo een heus bestand van je eigen gelezen/te lezen boeken op.

Bart,

You have 2 new updates from your friends. Change the frequency of this email [here](#).

03/14 [Muriel](#) is currently reading: [Towards Another Summer](#) by [Janet Frame](#)
bookshelves: currently-reading

[add a comment](#)

03/14 [Roland](#) gave 5 stars to: [Leven en Lot](#) by [Vasili Grossman](#)

Mensen toch, wat een boek.
Het 20ste-eeuwse Oorlog en Vrede.

"(...)dat de aangeboren vrijheidsdrang van de mens onuitroeibaar is. Ook toen die drang werd onderdrukt, bleef hij bestaan. Een mens die door het lot tot slaaf gemaakt is, is nog geen slaaf van nature."

[add a comment](#)

En dan lees je maar en voeg je toe en wat gebeurt er? Je vrienden weten het onmiddellijk en zij kunnen reageren en commentaar geven. Het omgekeerde geldt natuurlijk ook. Je komt te weten dat Muriel 'Nacht' van Hilsenrath Edgar. een geweldig boek vond en dat je dat zeker moet lezen en dat Roland twee minuten later datzelfde boek op zijn lijstje te lezen gezet heeft. Ah ja, want Roland is ook vriend van Muriel, en Muriel van jou. Netwerk heet zoiets. Dus hoe uitgebreider je netwerk, hoe meer kans je maakt dat je mailbox overspoeld geraakt met allerlei trivia. Moraal van het verhaal: wees selectief op je vrienden en koester ze. Hetzelfde geldt natuurlijk voor de boeken die je leest. Goede boeken, goede vrienden, het verschil is soms niet goed te merken.

(bma)

"Horen, zien en schrijven"

"Niets weegt op tegen de persoonlijke moed om zich niet te laten betoveren door massaver- schijnselen en door de aantrekkingskracht van heersend conformisme. Niets is zo waardevol als de onvermoeibare animo om, ieder volgens eigen aard en talenten, het verticale licht te weerkaatsen dat neervalt uit de platonische hemel van de klassieken."

(Marc Fumaroli, Frans historicus)

De leesgroep las...

Bal Masqué' van Elia Barceló

De jonge hispanist Ariel Lenormand wil een biografie schrijven over Raúl de la Torre, een bekende Spaans-Amerikaanse schrijver van de generatie van García Márquez en Vargas Llosa. Lenormand neemt daartoe contact op met de la Torres eerste vrouw, Amelia. Naar aanleiding van deze ontmoeting komt de biograaf tot een aantal verrassende ontdekkingen, niet alleen met betrekking tot het leven van De la Torre maar ook met betrekking tot diens oeuvre. Het beste deel daarvan - twee romans - blijkt niet door hem zelf maar door Amelia te zijn geschreven. Met *Bal masqué* schreef Elia Barceló een onderhoudende en spannende roman waarin ze haar passie voor taal combineert met een goed uitgewerkt verhaal. Een boeiend verhaal, waarbij je een beeld krijgt van de artistieke milieus in Parijs en de gangbare ideeën rond homoseksualiteit in de jaren '70 van vorige eeuw. Een andere gespreksthema was: 'hoe objectief kun je als biograaf zijn?'.

'Vrouw, ziedaar uw zoon' van Mim El Messaoudi

In briefvorm beschrijft de Vlaamse schrijfster Mim El Messaoudi de exodus van een jonge Marokkaan Tarek. Hij laat zich op het sleeptouw nemen door mensensmokkelaars en belandt met een gamel bootje op de Spaanse kust.

Zo komt hij terecht in Brussel waar hij uiteindelijk tijdens een schermutseling met de rijks-wacht het leven laat. Zijn Marokkaanse moeder geraakt niet tijdig aan een visum en kan de begrafenis van haar zoon niet bijwonen.

Daarom vertelt de auteur haar in een brief wat er met haar zoon sinds zijn vertrek uit het Marokkaanse dorpje tot en met het fatale incident allemaal is gebeurd.

Het is een aangrijpend verhaal dat je niet onberoerd laat. Door de traag werkende administratieve molen kon de moeder niet tijdig naar België komen, zodat haar zoon hier alleen doodging.

De mentale pesterij, die Tarek in de glasfabriek ondervindt, maar ook de warme vriendschap van zijn Marokkaanse vrienden gaven stof voor een boeiende discussie.

Het boek is een intiem gesprek tussen twee moeders, maar het is meer dan dat: het roept ook vragen op rond de situatie van illegalen, een huwelijk om aan een verblijfsvergunning te geraken, werkomstandigheden...

We lezen ook nog 'De regen voor hij valt' van Jonathan Coe. De bespreking ervan in de leesgroep komt op 27 april 2009 aan bod.

Geïnteresseerd? Laat het weten aan Els : els.durnez@zedelgem.be.

(edu)

Mijn favoriete boek

Carine Vankeirsbilck en I.M van Connie Palmen

Je lievelingsboek? Was dat even een moeilijke vraag zeg. Als je heel graag leest, en altijd een boek aan het lezen bent, is dat niet zo eenvoudig te beantwoorden.

Mijn lievelingsboek? Of mijn lievelingsauteur beter gezegd? Vroeger was dat Isabel Allende. Ik las dan een boek van haar, en daarna kocht ik het. Zo prijken er enkele op mijn boekenplank. Hetzelfde kan gezegd van Milan Kundera, dat vond ik ook zo'n toffe schrijver.

Maar het boek dat ik al meermaals herlezen heb is I.M. van Connie Palmen. I.M., de titel alleen al, zo dubbelzinnig.

Ik vond het echt een ongelooflijk verhaal, het liefdesverhaal van rijpere mensen. Die lieten er geen gras over groeien, maar ook het pijnlijke voor haar, om los van hem weer verder te moeten leven greep mij erg aan.

I.M. leest overigens zeer vlot, het boeit, je wil het in één ruk uitlezen. En dat is zalig: op een zonnige zondag, een hele dag lang luilekker in de veranda liggen lezen in een chaise longue. Meer moet dat niet zijn.

Na het lezen van het boek heb ik Connie Palmen ontmoet tijdens een lezing op de boekenbeurs in Antwerpen. Een sterke vrouw, die ondanks al haar zorgen, het toch nog kan opbrengen om verder te schrijven.

"Langzaam wordt dat heel akelige gevoel zwakker, die permanent niet-aflatende schrik die zich zo in mij lichaam, in mijn ingewanden, in mijn hart en in mijn hoofd nestelde alsof hij nooit meer zou verdwijnen. Ik word minder bang en ik krijg weer huid. Het nieuwe is er af. Ik begin me te verzoenen met het idee dat ik een groot verdriet heb, dat ik houd van een afwezige en daarmee leef. Ik ontspan mijn kaken. Ik heb mijn tanden stukgebeten op dit verdriet en ik verlang naar herstel. De verbaasde tandarts laat het me met een kleine handspiegel zien, hoe ik drie kiezen overdwers kapot geknarst heb.

'Je hebt je kiezen vierentwintig uur per dag op elkaar gezet' zegt hij."

(Connie Palmen, I.M., p. 311)

In de volgende Toverberg:

- **Annemie De Vadder**
- **Martha Nussbaum**
- **Victor Hugo**

De volgende Toverberg verschijnt bij het begin van de zomer van 2009

Vzw **Het Beleefde Genot** stelt zich tot doel het culturele en literaire leven te stimuleren door het organiseren van evenementen zoals lezingen, uitstappen, literaire salons, filmvertoningen, tentoonstellingen, wedstrijden enz.

Wij wensen zoveel mogelijk mensen te laten genieten van culturele uitingen van hoog niveau en die niet onmiddellijk voorhanden zijn op lokaal gebied.

Daarnaast willen wij impulsen geven om het literaire beleven te bevorderen.

-- ✂ -----

Wens je op de hoogte te worden gehouden van onze activiteiten en wens je Toverberg elektronisch(*) te ontvangen?

Stuur dan een e-mail met je gegevens naar hetbeleefdegenot@scarlet.be of vul hieronder je gegevens in en stuur dit strookje op naar **Het Beleefde Genot v.z.w.**, Doornlaan 8, 8210 Zedelgem

Naam en voornaam.

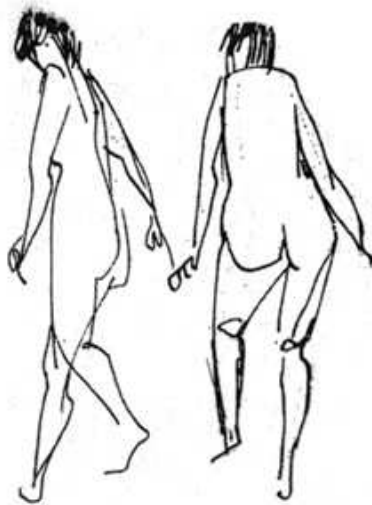
Adres

Telefoon

E-mail

is geïnteresseerd in de activiteiten van de Culturele & Literaire Kring **Het Beleefde Genot** en wenst een elektronisch abonnement op Toverberg.

(*) Je abonneren op een gedrukte versie is ook mogelijk door lid te worden van **Het Beleefde Genot**

HET BELEEFDE GENOT
CULTURELE EN LITERAIRE KRING